

Krebs (Krog) og den ærede Ordfører have ytret om, at Præsterne som saadanne have misbilliget Agitationen, og at dette skulde være Grunden til, at der denne Gang er fremkommet færre Underskrifter fra dem paa Adresseerne mod Lovforslaget end forrige Gang. Agitationen er jo dog virkelig udgaaet ovenfra; Signalet til den er blevet givet igjennem de 6 Biskoppers Udtalelse, som er bleven udsendt gennem Provsterne til alle Landets Præster, og samtidigt dermed er der fra 12 Præster blevet udsendt en Adresse til Underskrift af Menighederne. Jeg veed derhos bestemt fra mange Sider, at Præsterne have været overordentligt ivrige til at arbejde for denne, og, naar de altsaa paa andre Steder have nægtet at arbejde for den, maa det være, fordi de enten have forandret deres Mening, eller i alt Fald ikke have fundet det nærværende Dieblis beviligt til at udtale sig. Men der er ikke nogen Grund til at sige, at Præsterne som saadanne skulde have misbilliget Agitationen; det er der ikke det ringeste Spor til.

Der er endnu kun et Par Sætninger af den ærede Ordførers Ytringer, som jeg skal tillade mig at dvæle ved. Han sagde med megen Varme, og jeg tvivler altsaa slet ikke paa, at det var hans oprigtige Mening, at det er en stor Mistyndning af Menighedslivets Betydning at sige, at de Tilbageblevne ikke skulde have Skade af Nøgles Udtrædelse. Men skulde den ærede Ordfører, idet han sagde dette, dog ikke fuldstændigt have misforstaaet Betydningen af et saadant Skridt? Troer den ærede Ordfører, at Nogen vil træde ud af Menigheden, som lever med i Menighedslivet? Nei, det er jo netop dem, der søle sig uhyggeligt i Menigheden, og som ikke kunne finde Menighedsfæller i den, der træde ud, og jeg kan sandeligt ikke see, at det kan gjøre de Andre den allermindeste Skade. Der eksisterer intet Menighedsliv, det kan man med rolig Samvittighed sige, mellem dem, der træde ud, og dem, der blive tilbage. — Naar den ærede Ordfører endeligt hebrejede mig adskillige Modsigelser, saa siger jeg dertil, at det er let at komme med en Betydning derfor, naar man piller enkelte Sætninger ud af deres forskjellige Forbindelser og stiller dem imod hinanden, og det er ikke Enhver, der kan

gjøre det med den Tungefærdighed og Fingrefærdighed, som en saa duelig Sagfører som den ærede Ordfører har til sin Naadighed. Jeg troer virkelig ikke, at jeg har gjort mig skyldig i nogen Modsigelse — idetmindste er det mig ubekjendt. Er der Noget, der sæbbanligt hebrejdes mig, da er det snarere, at jeg er alfor monoton, at jeg bestandigt siger det Samme og det Samme igjen — om end under forskjellige Former —, som jeg har sagt i mange Aar. Jeg har saaledes paa ingen Maade sagt, at den foreslaaede Lov navnlig vilde være for den fattige Almue, men jeg har kun, naar man har sagt, saaledes som det ærede Ake Medlem for Kjøbenhavn (Behmann) har gjort, at det kun var en Bequemmelighedsag om man gav Folk Tilladelse til at danne Valgmenigheder eller ikke, fremhævet, at for fattige Mænd var det ikke nogen Bequemmelighedsag, medens jeg ganske vist har seet, at en saadan Lov egentligt ikke var for dem, der ikke havde Naad til at danne en saadan Menighed, for de Uformuende. Men jeg maa iøvrigt tillige minde om, at det dog vel kan tænkes, selv om det vil koste Noget at danne saadanne Valgmenigheder, at Pengene dertil kunne tilveiebringes paa forskjellige Maader. Man veed jo desuden ikke, hvad en saadan valgt Præst vil forlange; hvis han har Pension, kan det jo være, at han for en ringe Godtgjørelse vil gaae til en saadan Menighed. Jeg har endvidere ligesaa lidt talt om, at der var Trang, som om, at der ikke var Trang. Jeg har kun sagt, at, om der var Trang, det vilde vi først faae at vide, naar Loven var kommen ud; at Trangen hidtil kun havde bevæget sig paa eet Sted, dertil giver jeg den ærede Ordfører fuldkommen Ret. Videre skal jeg ikke udtale mig om dette Punkt. Man kunde iøvrigt med langt bedre Føje hebrejde Fleertallet Modsigelser i dets Betænkning. Jeg skal ikke dvæle ved den, som jeg indrømmer, kun tilskyndende Modsigelse, som ligger i det nye Forslag, som Fleertallet har antydet, efterat det selv har fraraadet at gjøre Noget. Men jeg vil, som jeg allerede før har gjort, fremhæve, at man klager over, at Lovforslaget vil indføre to Slags Præster, og at man saa selv indfører to Slags Præster, at man klager over Uformuenhed, og saa selv